

Илимий уюмдардын жана окумуштуулардын/ /адистердин ишмердүүлүгүн рейтинг түрүндө баалоо жөнүндө ЖОБО

1. Жалпы жоболор

1.1. Бул Жобо Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 26-январындагы № 24-р тескемеси менен бекитилген Кыргыз Республикасында илимди уюштуруу тутумун реформалоо Концепциясын ишке ашыруу боюнча баскычтык аракет планынын 3-, 4-жана 10-пунктарыныны аткаруу максатында иштелип чыккан.

1.2. Илимий уюмдардын катарына Улуттук илимдер академиясы жана академиялык институттар, жогорку окуу жайлардын илимий бөлүмдөрү, тармактык жана тармак аралык илимий-изилдөө уюмдары, илимий борборлор жана технопарктер, технополистер, илимий-өндүрүштүк бирикмелер, тажрыйба станциялары, илимий базалар, илимий станциялар, лабораториялар кирет.

1.3. Илимий жана/же илимий-техникалык кызматкерлер жана мекемелер илимий-техникалык өндүрүштү жана технологияларды киргизүү жана иштеп чыгуу процессинде катышуучу илимий жана илимий-техникалык ишмердүүлүктүн незизги субъектиси эсептелинет.

1.4. Бул Жобонун таасири натыйжалуу илимий жана/же илимий-техникалык ишмердүүлүктү мамлекет тарабынын ар тараптуу мотивациялоого (мамлекеттик жана тармактык сыйлыктар, премиялар жана баалуу белектер, ардак грамоталар жана башкалар), ошондой эле жыл сайын мамлекеттик бюджеттен Кыргыз Республикасы үчүн артыкчылыктуу деп эсептелген илим-изилдөө иштеринен конкреттүү натыйжаларды алуу менен өлкөнүн туруктуу өнүгүүсүн камсыз кылууга бөлүнүп туруучу каражаттарды эффективдүү бөлүштүрүүгө жана пайдаланууга багытталган.

Бул Жобону ишке ашыруу механизми алдын ала бекитилген ирилештирилген ченемдерди колдонуу аркылуу илимий уюмдардын, ошондой эле өз алдынча эмгектенген окумуштуулардын/адистердин илимий жана илимий-техникалык ишмердүүлүктөрүнүн натыйжаларынын Кыргыз Республикасынын тигил же бул тармагынын

өнүгүүсүнө кошкон салымдарына, башкача айтканда, атайын тартипте кабыл алынган улуттук жана тармактык стратегия, программа жана пландардын аткарылуусуна кошкон салымын аныктоонун негизинде түзүлгөн.

1.5. Илимий уюмдардын, өз алдынча эмгектенген окумуштуунун/адистин салымы ушул Жобого ылайык Кыргыз Республикасынын илимий-изилдөө, тажрыйба-конструктордук жана башка иштеп чыгуулар менен алектенген илимий уюмдар жана окумуштуулар/адистер үчүн мамлекеттик илим жаатындагы атайын дайындалган органы тарабынан упай коюу жолу менен жыл сайын бааланат.

1.6. Мамлекеттик илим жаатындагы атайын дайындалган орган жыл сайын өлкөнүн туруктуу өнүгүү жараянына илимий мекемелердин жана окумуштуулардын/адистердин ишмердүүлүктөрүнүн натыйжасында кошкон салымдарынын негизинде отчеттук жылга жана мүмкүнчүлүккө жараша кийинки 5 жыл ичиндеги рейтингтерин иштеп чыгат.

1.7. Илимий уюмдардын рейтингдери жана илимпоз/адисттердин рейтингдери мамлекеттик илим жаатындагы атайын дайындалган органдын расмий сайтында, тигил же бул илимий мекемелердин жана окумуштуулардын/адисттердин конкреттүү жетишкендиктери, ийгиликтүү окумуштуулардын/адистердин жеке жетишкендиктери мамлекет тарабынан чектелүү бөлүнгөн каражаттардын илимий изилдөөлөргө эффективдүү жана багыттуу жумшалгандыгын, мамлекеттик, тармактык жана башка сыйлыктардын илимий жамааттарга, окумуштуу адистерге туура берилгендигин, ошондой эле аудитордук текшерүүлөрдө мамлекеттик илимий уюмдардын ишмердиктеринин натыйжалуу болгондугунун эң башкы негиздөөчү факторлору катары колдонулуп чогуу жарыяланат.

2. Рейтингди түзүүнүн негизги принциптери

2.1. Стратегиялык экономикалык, социалдык жана саясий ориентирлерди ишке ашыруу, улуттук экономиканын эффективдүүлүгүн жана анын өнүгүү темпин жогорулатуу максатында чектелген ресурстук потенциалды жана илимге бөлүнгөн (0,08% ИДК) бюджеттик каражаттардын жетишсиз көлөмүн эске алуу менен илимий изилдөө иштери өлкөнүн инновациялык талаптарына артыкчылыктуу тармактар боюнча жана башка ишмердүүлүктөр боюнча ата мекендик илимдин өнүгүүсүн, анын азыркы жашоонун чындыктарына жана перспективдүү тренддерге жооп берүүчү институттук жана жаратмандык потенциалын өнүгүүсүн алдыга сүрөө менен бирге максималдуу толук жооп берүүсү зарыл.

Бюджеттик каржылоого артыкчылыктуу түрдө азыркы рыноктук шарттардын талаптарына ылайык өлкөнүн стратегиялык багыттарына жооп берүүчү жана талап жогору болгон илимий фундаменталдык жана тажрыйбалык иштер татыктуу деп эсептелинет. Ушул эле учурда мамлекет тарабынан жеке сектордон артыкчылыктуу илимий изилдөөлөргө каржылоолор болуусуна керектүү шарттар түзүлмөкчү.

Рейтингдик механизмди колдонуу аркылуу мамлекеттин, анын тармактарынын жана аймактарынын өнүгүүсү үчүн зор мааниге ээ болгон илимий иштерди мамлекеттик максаттуу каржылоонун объективдүүлүгүн жогорулатуу максатка ылайык.

2.2. Кайсы бир окумуштуунун/адистин же илимий уюмдун илимий эмгегинин баалуулугу мамлекет тарабына атайын дайындалган илимий тармак боюнча органы же жергиликтүү өзүн-өзү башкаруу тарабынан атайын бекитилген экономикалык, социалдык жана саясий форматтардын негизинде аныкталат.

2.3. Рейтингдин сандык мааниси Тиркемеде көрсөтүлгөн илимий мекеме же окумуштуу/адис тарабынан жылдык баяндамаларга жана билдирүүлөргө ылайык топтолгон упайлардын кошулуусу менен аныкталат.

2.4. Рейтинг жыл сайын аныкталып турат. Мотивация боюнча маселелерди карап чыгууда, анын ичинде мамлекеттик бюджеттик каражаттардын илимий ишке бөлүүдө 5 жылга чейинки рейтингдеги көрсөткүчтөрдүн орточо мааниси эске алынат.

3. Илимий уюмдардын жана илимпоздордун/ адистердин рейтингдик бааларынын түзүлүүсү

3.1. Илимий уюмдардын рейтингдик баалары алардын менчиктик формасы жана ведомстволук көз карандылыгына карабастан кыскача жылдык баяндамаларынын негизинде түзүлөт. Баяндаманын форматы 10 тексттик бетке чейин болуп, мамлекеттик илим жаатындагы атайын дайындалган орган тарабынан бекитилет.

Баяндама иштердин натыйжалары жөнүндө, өлкөнүн, тармактардын жана аймактардын өнүгүүсүнө кошкон конкреттүү салымдарды атайын тастыктоочу документтердин көчүрмөлөрү менен бирге болот.

3.2. Илимий уюмдардын кыска бир жылдык баяндамалары почта же электрондук почта аркылуу же тикелей Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлигинин Илим департаментинин дарегине отчеттук жылдан кийинки жылдын 31-январынан кеч эмес жөнөтүлөт/тапшырылат.

3.3. Окумуштуулардын/адистердин илимий же илимий-техникалык ишмердүүлүгүнүн рейтингдик баасы илимий же илимий-тажрыйбалык иштер менен шугулданган жактар тарабынан берилген жылдык билдирүүнүн негизинде түзүлөт. Билдирүүнүн форматы илим жаатындагы атайын мамлекеттик орган тарабынан бекитилген 3 тексттик беттен ашпайт. Билдирүү иштердин (же алар катышкан илимий иштердин) натыйжаларын камтыйт, өлкөнүн, тармактардын, аймактардын өнүгүүсүнө же башка ишмердик тармактарына кошкон конкреттүү салымдар көрсөтүлүп, ал атайын тастыктоочу документтердин көчүрмөлөрү менен берилет.

3.4. Кайсыл бир окумуштуунун/адистин жылдык билдирүүсү почта же электрондук почта аркылуу же тикелей Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлигинин Илим департаментинин дарегине отчеттук жылдан кийинки жылдын 15-февралынан кеч эмес жөнөтүлөт/тапшырылат.

Билдирүүнү тапшыруу кайсыл бир окумуштуу/адис тарабынан өз каалоосунун негизинде ишке ашырылат.

3.5. Илимий уюмдардын жана окумуштуулардын/адистердин илимий же илимий-техникалык ишмердүүлүгүнүн рейтингдери Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлигинин Илим департаменти тарабынын отчеттук жылдан кийинки жылдын биринчи кварталында түзүлөт.

3.6. Илимий уюмдарга же окумуштууларга/адистерге берилген упайлар жана алардын рейтингдери тууралуу жана илимий иштердин натыйжаларын рейтингдик баалоого тиешелүү башка маселелер боюнча акыркы чечимдер илимий уюмдардын жана окумуштуулардын/адистердин рейтингдерин түзүү боюнча комиссия (мындан ары - Комиссия) тарабынан ачык добуш берүүнүн негизинде кабыл алынат. Комиссиянын курамына сөзсүз түрдө (макулдашуунун негизинде) эксперттик коомчулуктун өкүлдөрү киришет. Комиссиянын иши, жетекчилиги, өздүк курамы тууралуу Жобо илим жаатындагы атайын мамлекеттик орган тарабынан бекитилет.

3.7. Илимий уюмдардын рейтингдери жана окумуштуулардын/адистердин рейтингдери отчеттук жылдан кийинки жылдын 15-апрелинен кеч эмес мөөнөттө Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлигинин Илим департаментинин расмий сайтында жарыяланат жана керектүү учурда Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлигинин басма сөзүндө жарыяланат.

4. Илимий уюмдардын жана илимпоздордун/адистердин ишмердүүлүгүнүн натыйжасын сандык баалоо

4.1. Илимий уюмдардын же окумуштуулардын/адистердин ишмердүүлүгүнүн натыйжасы сапаттык мүнөздөмөлөрдөн сандык

көрсөткүчтөргө которулат (упайлар менен). Бул иш Тиркемеде көрсөтүлгөн алардын баалуулугунун ирилештирилген ченемдеринин негизинде жүргүзүлөт.

4.2. Актуалдуу деп акыркы 5 жыл ичинде илимий уюм жана окумуштуу/адис тарабынан алынган упайлар, алардын ийгиликтүү ишмердүүлүктөрүнүн стабилдүүлүгүн көрсөтүп тургандыктан эсептелет.

Упайлардын саны төмөндөгүдөй структуралык жазууну түзүүсү керек: “жыл-упайлардын орточо саны-упайлардын орточо санын эсептөө жылдарынын саны”. Мисалы: “2019-75-1”, бул эгер субъект 2019-жылы 75 упай алса, бир жылдын көрсөткүчү; эгер жазуу төмөндөгүдөй болсо: “2023-75-3”, бул рейтинг субъектиси 2023-жылдын жыйынтыгында акыркы 5 жылдык убакыт ченеминде 3 жыл рейтинг аныктоо өнөктүгүнө катышып, орто эсеп менен 75 упайга ээ болгон дегенди билдирет. Ал эми “2023-75-4” көрсөткүчүнө ээ болгон субъект артыкчылык алышы шарт, анткени бул 75 упай 4 жылды эсепке алгандагы орточо упай болгондуктан илимий жана илимий-техникалык ишмердүүлүк стабилдүү дегенди түшүндүрөт.

Тиркеме

Кыргыз Республикасынын
Билим берүү жана илим
министрлигинин 2019-ж.
« » №
буйругу менен бекитилди

**Илимий жана илимий-техникалык ишмердүүлүктүн
натыйжаларынын ирилештирилген салмак ченемдери**

<i>№ n/n</i>	<i>Илимий жана илимий-техникалык ишмердүүлүктүн натыйжаларынын аталышы</i>	<i>Упайлар ченеми</i>
1	Укуктук ченемдик актыларды иштеп чыгуу жана аларды кабыл алынганга чейинки тиешелүү мамлекеттик түзүмдөрүндө жылдыруу: а) Кыргыз Республикасынын мыйзамдары: - негизги иштеп чыгуучу же жумушчу топтун жетекчиси - авторлордун бирөөсү же жумушчу топтун мүчөсү б) стратегиялык узак мөөнөттүү, орто мөөнөттүү жана башка документтер (концепциялар, стратегиялар, программалар, пландар):	60 40

	- негизги иштеп чыгуучу же жумушчу топтун жетекчиси - авторлордун бирөөсү же жумушчу топтун мүчөсү	70 50
	в) КР Президентинин указдары жана буйруктары, КР Өкмөтүнүн токтомдору жана буйруктары: - негизги иштеп чыгуучу же жумушчу топтун жетекчиси - авторлордун бирөөсү же жумушчу топтун мүчөсү	40 30
2	Тармактык ченемдик-нускаочу документин иштеп чыгуу жана аны тиешелүү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар тарабынан кабыл алуу менен бекитүү: - жалгыз автор же жумушчу топтун жетекчиси - авторлордун бирөөсү же жумушчу топтун мүчөсү	40 30
3	Патент же ойлоп табуучулардын күбөлүгүн алуу: а) ойлоп табууга чет өлкөдө патент алуу: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу - авторлордун бирөөсү болуу б) ойлоп табууга КРде патент алуу: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу - авторлордун бирөөсү болуу в) чет өлкөдө алынган ойлоп табуучулардын күбөлүгү: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу - авторлордун бирөөсү болуу г) КРде алынган ойлоп табуучулардын күбөлүгү: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу - авторлордун бирөөсү болуу д) патент же укук күбөлүгүн алуу үчүн: - жаңы түрдүн ачылышы - жаны сорттун ачылышы - райондоштурууну аныктоо жана картасын түзүү - карталык схеманы түзүү	50 30 30 20 20 15 15 10 30 20 30 20
4	Жарыяланган монографиялар, көлөмү 10 басма табактан өйдө: а) алыскы чет өлкөлөрдө: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу - авторлордун бирөөсү болуу б) жакынкы чет өлкөлөрдө: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу - авторлордун бирөөсү болуу в) КРдин аймагында: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу - авторлордун бирөөсү болуу Ошол эле, көлөмү 10 басма табактан кем болгондо: а) алыскы чет өлкөлөрдө: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу - авторлордун бирөөсү болуу б) жакынкы чет өлкөлөрдө: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу - авторлордун бирөөсү болуу в) КРдин аймагында: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу - авторлордун бирөөсү болуу	55 45 45 35 35 30 50 30 40 20 30 10

5	<p>Илимий журналдарда басылган макалалар:</p> <p>а) Scopus, Web of Science жана аларга барабар болгон басылмаларда: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу 40 - авторлордун бирөөсү болуу 25</p> <p>б) РИНЦ системасында нөлдөн жогору импакт-фактору менен: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу 20 - авторлордун бирөөсү болуу 15</p> <p>в) КРдин ЖАКтын тизмесине киргизилген журналдарда: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу 15 - авторлордун бирөөсү болуу 10</p> <p>г) КРдин ЖАК сунуш кылган журналдар тизмесине кирбеген илимий журналдарда: - жалгыз автор же авторлордун тизмесинде биринчи болуу 10 - авторлордун бирөөсү болуу 5</p> <p>д) илимий эмгектердин топтомдорунда 5</p>	
6	<p>Далилденген экономикалык пайдасын тактоо менен изилдөөлөрдүн натыйжаларын ишке киргизүү:</p> <p>а) жылына 50 млн. сомдон жогору 90 б) жылына 10 млн. сомдон 50 млн. сомго чейин 70 в) жылына 10 млн. сомдон төмөн 50</p>	
7	<p>Жаңы жумуш орундарын түзүү менен изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын ишке ашыруу:</p> <p>а) 50 жумуш орундан жогору 80 б) 50 жумуш орундан төмөн 60</p>	
8	<p>Изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын материалдык эмес сферада ишке ашыруу:</p> <p>а) бүтүндөй өлкө боюнча оң таасири 60 б) жергиликтүү маанидеги оң таасир 40</p>	
9	<p>Катышуулар:</p> <p>а) диссертациялык кенештерде: - төрага\төраганын орун басары катары 30 - мүчө\окумуштуу катчы катары 30</p> <p>б) мамлекеттик илим жаатындагы атайын дайындалган органдын эксперттик кенештеринде 30</p> <p>в) илимий журналдын редколлегиясынын мүчөлүгүндө: - Scopus, Web of Science жана аларга барабар болгон басылмаларда 30 - РИНЦ системасында нөлдөн жогору импакт-фактору менен 20 - КРдин ЖАКтын тизмесине киргизилген журналдарда 10 - КРдин ЖАКтын тизмесине кирбеген басылмаларда 5</p> <p>г) КРдин ЖАК сунуш кылган журналдар тизмесине кирбеген илимий журналдарда 5</p>	
10	<p>Илимий кадрларды илимий даража ыйгаруу менен даярдоо:</p> <p>а) илимдин доктору 50</p>	

	б) илимдин кандидаты\философия доктору (PhD)	40
11	Илимий изилдөөлөрдү жүргүзүүгө же анын жыйынтыктарын ишке ашыруу максатында чет жактан: а) жумуш орундарын түзүү менен инвестиция тартуу б) гранттык каражаттарды тартуу	80 50
12	Мамлекеттик илим жаатындагы атайын дайындалган орган тарабынан алдын ала катталган конференция, симпозиум катарында илимий форумдарды уюштуруу жана өткөрүүдө: а) уюштуруу комитетинин төрагасы болуу б) уюштуруу комитетинин мүчөсү болуу	20 10
13	Чакырган тараптын эсебинен тышкы илимий сапарлар: а) илимий доклад менен б) илимий ишмердүүлүк боюнча байланышкан башка максаттар менен	20 10
14	Баасы 1 млн.сомдон ашкан ИИИ аткарууда катышуу: а) чарбалык келишимдерде: - долбоордун\теманын жетекчиси катарында - аткаруучу катарында б) мамлекеттик бюджет боюнча конкурстук негизде: - долбоордун\теманын жетекчиси катарында - аткаруучу катарында	30 20 30 20
15	Сыйлыктарды алуу боюнча: а) эл аралык премиялар, наамдар, илимий жетишкендик үчүн сыйлыктар б) ийгиликтүү илимий ишмердүүлүгү үчүн КРдин мамлекеттик сыйлыктары в) ийгиликтүү илимий ишмердүүлүгү үчүн тармактык сыйлыктар	60 50 40

* Илимий ишмердүүлүктүн кандайдыр бир натыйжасы бул Тиркемеде камтылган натыйжаларга толук дал келбей калган учурларда илимий уюмдардын жана окумуштуулардын/адистердин рейтингдерин түзүү боюнча комиссия тарабынан ал натыйжага тиркемедеги натыйжалардын мааниси боюнча эң жакынынын ирелештирилген салмак ченемин ыйгарылат.

** Илимий ишмердүүлүктүн натыйжаларынын ирелештирилген салмак ченемдери шарттуу көрсөткүч катары илим-изилдөө иштеринин тигил же бул конкреттүү аткаруучусуна ылайыкталбастан алдын ала расмий бекитилгендиги үчүн рейтингдик сандык мүнөздөмөлөрдү аныктоо процессинде коррупциялык иш-аракеттер толугу менен жок кылынган анык.